

1.01 Thiⁿtē

1.01 天地

5) Kha tāh lâng ê tē, thâu tì lâng ê thiⁿ.

Káisoeh: Kha tāh pát lâng ê thortē , thâukhak téng sī pát lâng ê thiⁿ. Thortē kah kħiāke lóng sī pát lâng ê , kakī bō pħoaⁿ hāng mħkiān.

6) Kha tāh lín ê tē, thâu tì lín ê thiⁿ.

Káisoeh: Kha tāh lín ê thortē , thâukhak téng sī lín ê thiⁿ. Kah chēng tiāu kāngkhoán, kantaⁿ lâng kah lín ê chħapiat, ták hāng mħkiān lóng sī lín ê.

7) Giāh thâu khòaⁿ thiⁿ

Káisoeh: Giāh thâu khilāi khòaⁿ thiⁿténg.
Hoánséng chun chiōng thiⁿê tōlí.

8) Kí jīn iu thian

Káisoeh: Kí jīn hoānló thiⁿ. Kòethâu chħauhoān bō kinkiet tāichì; "Liát chū" ū kīchài: "Kí kok ū lâng hoānló thiⁿē pang lōh lāi, bō thang kħiākhí, soah bē chiāh bēkhùn.

9) Keng thian tōng tē

Káisoeh: Kiaⁿtōng thiⁿtē. "Chu chú għiġok" ū kóng, "sengjîn chò sū suiàu kengħian tōngtē", īā tōh sī Lōng Eng sőt u tōt "Chhit siu lūi kó" tiong ső kóng ê, Gū sú chħo kàu tōh kóng kengħian tōngtē, kòe kui kògoéh tōh kóng hun thiⁿ o tē, l'isèk sî tōh kóng bōh thiⁿ chek tē.
(Thongsiök phiⁿ)

5) 腳踏人 ê 地，頭戴人 ê 天

解說：腳踏別人 ê 土地，頭殼頂是別人 ê 天。土地 kah kħiā 家 lóng 是別人 ê ，kakī 無半項物件。

6) 腳踏 lín ê 地，頭殼頂是 lín ê 天

解說：腳踏 lín ê 土地，頭殼頂是 lín ê 天。 Kah 前條全款，kantaⁿ 人 kah lín ê 差別，ták 項物件 lóng 是 lín ê 。

7) Giāh 頭看天

解說： Giāh 頭起來看天頂。反省遵從天 ê 道理。

8) 杞人憂天

解說：杞人煩惱天。過頭操煩無根據 ê tāichì；《列子》有記載：「杞國有人煩惱天 ê 崩落來，無 thang kħiā 起，soah bē 食 bē 眇。」

9) 驚天動地

解說：驚動天地。《朱子語錄》有講：「聖人做事需要驚天動地」，也 tōh 是郎瑛所著 ê 《七修類稿》中所講 ê : 御史初到 tōh 講驚天動地，過幾個月 tōh 講昏天烏地，離世 ê 時 tōh 講冥天寂地。（通俗篇）

10) **Kiò thiⁿ thiⁿ mìn, kiò tē tē m̄ thiaⁿ.**

Káisoeh: Kiò thiⁿ thiⁿ bô beh ìn, kiò tē tē bô beh thiaⁿ. Kóng ōe bô lâng beh thiaⁿ, tâusò bô lâng beh chhap; bô thang oákhò, kiûkiù ê sóchāi lóng bô, huisiông ê khùnkéng

10) 叫天天 m̄應，叫地地 m̄聽

解說：叫天天無 beh 應，叫地地無 beh 聽。講話無人 beh 聽，投訴無人 beh chhap；無 thang óa 靠，求救 ê 所在 lóng 無，非常 ê 困境。

11) **Chha chāi thianian**

Káisoeh: Ú thiⁿ kah chhimian ê chha. Goéh kah pih ê chhapiát.

11) 差在天淵

解說：有天 kah 深淵 ê 差。月 kah 驚 ê 差別。